

Analýza zpravodajství českých
televizí: základní zjištění

rok 2012

OBSAH

I. ÚVOD	3
II. ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ	4
III. TÉMATA	5
1. Hlavní zpravodajské relace	5
2. Regionální zpravodajství	6
3. Komentované zpravodajství	8
IV. POLITIKA	9
1. Souhrnné ukazatele	9
2. Politické strany	10
3. Politici	12
4. Témata	14
V. EKONOMIKA	15
1. Souhrnné ukazatele	15
2. Firmy	16
VI. LOKALITY	18
1. Zahraniční zpravodajství	18
2. Regionální zpravodajství v celostátních relacích	20
3. Regionální zpravodajství v Událostech z regionů	22
VII. VARIABILITA	23
1. Tematická	23
2. Politická	25
3. Územní	28
4. Genderová	30

V ANALÝZE BYLY POUŽITY PŘÍSPĚVKY TĚCHTO ZPRAVODAJSKÝCH RELACÍ:

Události, Události, komentáře, Zprávy ve 12 (pouze v období 1-9/2012),
Události v regionech (Praha, Brno, Ostrava),
Týden v regionech (Brno, Ostrava, období 1-9/2012), Z Metropole (období 1-9/2012),

Televizní noviny, Odpolední televizní noviny,

Zprávy FTV Prima.

I. ÚVOD

Tento dokument byl zpracován na základě požadavku České televize a shrnuje základní zjištění analýzy zpravodajských pořadů vybraných elektronických médií, kterou pro Českou televizi na čtvrtletní bázi zajišťuje společnost Media Tenor. Spolupráce byla zahájena v červenci 2001 a od té doby kontinuálně probíhá.

KRITÉRIA PRO POSUZOVÁNÍ KVALITY ZPRAVODAJSTVÍ:

VARIABILITA	tematická, regionální, politická, ekonomická, generová Media Tenor: kapitola „variabilita“ v tomto dokumentu
RELEVANCE	relevance témat, média výběrem témat určují agendu Media Tenor: kapitola „témata“ v tomto dokumentu
VYVÁŽENOST, PŘEDPOJATOST	adekvátní prostor pro zainteresované subjekty, vyvážené hodnocení subjektů Media Tenor: analýzy diskusí a publicistiky; lze implementovat i pro zpravodajství
FAKTICKÁ SPRÁVNOST	ověřené zdroje, konkrétnost informací, korektní grafické označení, přeřeknutí... Media Tenor: pro faktickou správnost nabízí službu tzv. denních evaluací

Analýza zkoumá kvalitu zpravodajství České televize z pohledu variability a relevance. Metodika byla zvolena tak, aby bylo možné posoudit, do jaké míry zpravodajství napomáhá divákům „utvořit si vlastní názor na stav a vývoj společenství ve všech důležitých oblastech“. S ohledem na toto kritérium je posuzováno domácí, zahraniční, ekonomické i politické zpravodajství. Dokument neposuzuje vyváženost a faktickou správnost jednotlivých příspěvků, kdykoliv však lze i tyto parametry do výzkumu zahrnout.

Jednotlivá zjištění jsou doplněna popisem metodologických východisek tak, aby dokument byl srozumitelný i těm čtenářům, kteří doposud nemají zkušenost s obsahovou analýzou obecně a s její konkrétní aplikací v rámci projektu analýz zpravodajství pro ČT.

STRUKTURA A KLÍČOVÉ KAPITOLY ANALÝZY:

TÉMATA

- tematické kategorie, konkrétní témata, úvodní příspěvky (tzv. otvíráky)
- detailní tematická struktura pořadů a jejich tematické srovnání
- čtyři bloky: hlavní zpravodajské relace, regionální pořady, komentované a polední zpravodajství

POLITIKA

- souhrnné ukazatele politického zpravodajství: intenzita, kontext (míra kritičnosti)
- intenzita a tonalita medializace politických stran, politických představitelů a ústavních orgánů
- tematická struktura politického zpravodajství
- rozdíly v politickém zpravodajství hlavních zpravodajských pořadů ČT, Novy, Primy a ČRo1

EKONOMIKA

- souhrnné ukazatele ekonomického zpravodajství: intenzita, kontext (míra kritičnosti)
- nejčastěji zmiňované firmy, manažeři a témata + kontext (tonalita) prezentace
- rozdíly v ekonomickém zpravodajství ČT, Novy, Primy a ČRo1

LOKALITY

- zahraničí: podíl zpravodajství bez vztahu k ČR, nejčastěji zmiňované země, témata, osobnosti
- regiony v hl. zprav. relacích: podíl zpravodajství z regionů, zastoupení krajů, témata
- Události v regionech: zastoupení krajů, nejčastěji prezentované města a obce

VARIABILITA

- tematická, politická, územní, genderová (podíly a počty žen ve zpravodajství)

II. ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ

TÉMATA

- První přímá *volba prezidenta* republiky se stala nejčastěji prezentovaným tématem **Událostí** roku 2012. Konkurovala jí ovšem zvláště kauza s otráveným alkoholem, která se rozptýlila mezi celou řadu témat shrnujících policejní pátrání po původcích pančovaného alkoholu, zdravotní stav otrávených nebo vládní opatření proti dalšímu šíření metanolu.
- Mezi nejčastěji prezentovaná témata **Událostí** se prosadily i politické korupční kauzy Davida Ratha, Vlasty Parkanové a Víta Bárty.
- Metanolová aféra ovlivnila i agendu **Událostí v regionech**. Regionální relace překvapivě málo prostoru věnovaly *volbám do krajských zastupitelstev*.
- **Události, komentáře** se výrazně zaměřovaly na mikro- i makro-ekonomická témata z tematických oblastí *hospodářský život podniků* a *hospodářská politika* ČR i EU.

POLITIKA

- Oproti minulým letům **Události** zdvojnásobily svůj důraz na prezentaci politického dění. Jednak jim to umožnilo prodloužení stopáže relace, jednak se tento fakt odvíjel od aktuálního dění, když po kauze Davida Ratha přišly na řadu senátní a krajské volby, následované přípravami přímé volby prezidenta.
- Ve volbách do krajských zastupitelstev a do Senátu zaznamenala historický úspěch KSČM. O komunistech proto v **Událostech** zaznělo nejvíce výpovědí za posledních 5 let.
- Po ODS byla druhou nejčastěji zmiňovanou stranou roku TOP 09. Její mediální obraz nepříznivě ovlivnila kauza Vlasty Parkanové, která byla vyšetřována ve spojitosti s nákupem letadel Casa.
- Prezidentským kandidátům se v **Událostech** dostávalo příznivého hodnocení.

EKONOMIKA

- Prodloužení stopáže **Událostí** znamenalo i potenciálně více prostoru pro podnikové zpravodajství. V relaci byla přitom nejčastěji prezentována mateřská Česká televize a její předvolebně laděné *Otázky Václava Moravce Speciál*, *Interview ČT24* a *Hyde Park*.

LOKALITY

- Oproti dlouhodobému průměru v **Událostech** výrazně poklesl podíl příspěvků ze zahraničí. Je ovšem nutné dodat, že jejich počet se nesnížil a zůstal tedy téměř totožný jako v minulých letech. Prodloužení relace tedy znamenalo více zpráv z domova.
- Hlavní relace nejčastěji informovala o dění v USA, kde probíhaly prezidentské volby. Pozornost byla věnována i ztroskotání Costy Concordie, EURU v Polsku, LOH v Londýně a konfliktu v Sýrii.

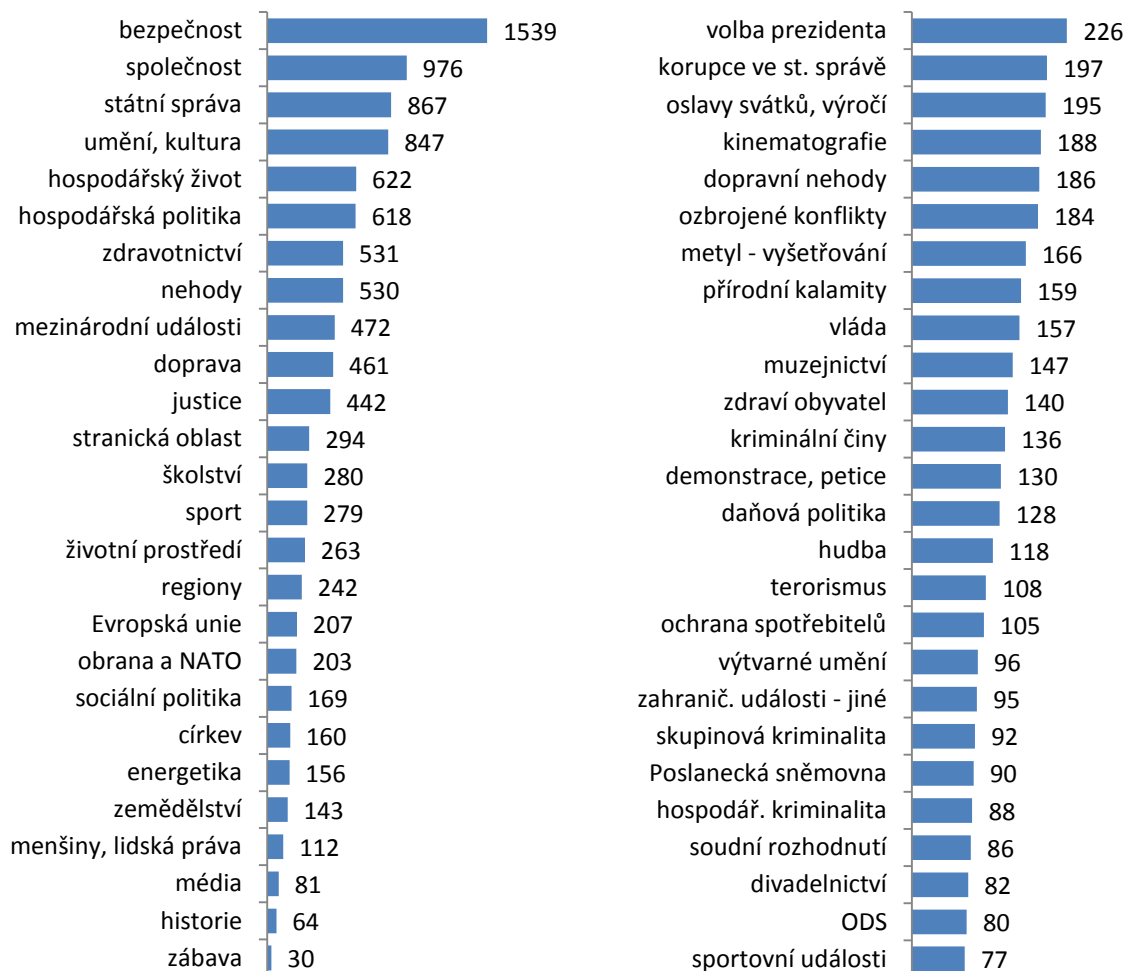
VARIABILITA

- Protože byl rok 2012 volebním rokem, zvýšil se počet v **Událostech** a **Událostech, komentářích** prezentovaných politiků i politických stran. **Události** dokonce počtem zmíněných politiků i politických stran dosáhly na desetiletá maxima.
- Díky krajským volbám dosahovaly příznivých hodnot politické variability i všechny tři mutace **Událostí v regionech**.
- **Zprávy ve 12** (sledovány v období leden – září 2012) hovořily v uplynulém roce o téměř shodném počtu zahraničních zemí jako stopáží dvojnásobné **Události**. V obou relacích je přitom od roku 2009 pozorovatelný pokles počtu prezentovaných států.

III. TÉMATA

1. Hlavní zpravodajské relace

Grafy: Struktura tematických kategorií (vlevo) a detailních témat (vpravo) Událostí (rok 2012), počet reportáží

Přímá volba budoucího prezidenta ČR se kontinuálně vinula Událostmi po celý rok 2012. Intenzita její prezentace se výrazně zvýšila v říjnu, kdy se v relaci začaly objevovat podrobné medailonky kandidátů na pozici hlavy státu. V posledním čtvrtletí pak nebyla vysílána relace, která by se přímou volbou nezabývala.

Tematickou agendu roku významně ovlivnily jednak korupční kauzy politiků (téma *korupce ve státní správě* spadající do kategorie *bezpečnost*) – jmenujme zvláště Davida Ratha, Vlastu Parkanovou, Vladimíra Šišku nebo Víta Bárta s Jaroslavem Škárkou -, jednak kauza s otráveným alkoholem. Ta se tematicky rozprostřela do zpravodajských příspěvků informujících o policejním vyšetřování (témata *metyl – vyšetřování* a *skupinová kriminalita*), zdravotním stavu otrávených (téma *zdraví obyvatel*) a krocích vlády na *ochranu spotřebitelů*.

Podíváme-li se ve stručnosti na srovnání Událostní s konkurencí, dospějeme k následujícím závěrům. Profil hlavní zpravodajské relace Televize Nova se po příchodu nového šéfredaktora v únoru uplynulého roku viditelně proměnil. A to nejen stopáží nebo četností zařazování živých vstupů. Relace se například zcela přestala věnovat dříve populárním „zvířátkům“, omezil se i počet reportáží o kuriozitách a rekordech. V komerční relaci se oproti dřívějším letům objevovalo i relativně méně zpráv ze světa. Co se ovšem nezměnilo, byla intenzita

prezentace témat z oblasti *bezpečnosti a kriminality*. I na Nově a Prima FTV samozřejmě ovlivněná metanolovou aférou.

Zpravodajové Prima FTV věnovali relativně více prostoru *hospodářskému životu* podniků. Bylo to dáno především tím, že obě komerční relace předčily Události v procentuálním prostoru, který věnovaly *bezpečnosti produktů*, tedy kvalitě potravin a zvláště alkoholických nápojů.

Jen okrajově zmiňme i tematickou strukturu takzvaných otvíráků, tedy úvodních příspěvků sledovaných relací. Ta potvrdila již dlouho platné poznatky. Za prvé, že Události a Televizní noviny prezentují úplně odlišné „mediální světy“, a za druhé, že co do tematické skladby, Zprávy FTV Prima leží na pomezí mezi relací veřejné služby a typicky komerční relací bulvarizujícího typu. Události a Zprávy FTV Prima tak například téměř stejně často zahajovaly příspěvky o *daňové politice* nebo *sociálních dávkách*. Všechny tři sledované relace se shodovaly pouze ve vyšetřování metanolové aféry, když se téma *metyl – vyšetřování* dostalo do první desítky mezi otvíráky Událostí, Zpráv FTV Prima i Televizních novin.

2. Regionální zpravodajství

Graf: Top 10 tematických kategorií příspěvků Událostí v regionech (rok 2012), počet reportáží

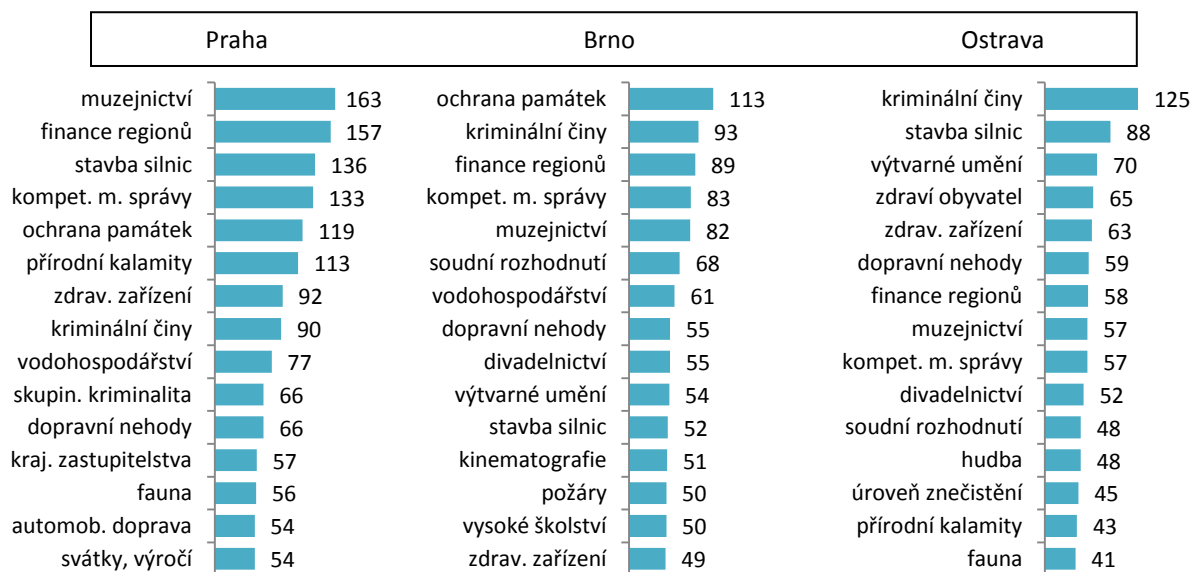
Graf: Top 15 detailních témat reportáží Událostí v regionech (rok 2012), počet reportáží

Metanolová kauza ovlivnila i agendu Událostí v regionech (zastřešovaly ji zejména tematické oblasti *bezpečnost, kriminalita* a *zdravotnictví*). Jak ukážou následující grafy, nejvíce se projevila ve vysílání z Ostravy, protože první oběti otrav pančovaným alkoholem zemřely právě v Moravskoslezském kraji.

Opomenuta nebyla ani relevantní témata komunální politiky (*kompetence místních správ, finance regionů*). Překvapivě nízko se ovšem na žebříčku umístily *volby do krajských zastupitelstev*. V souhrnu relací Událostí v regionech šlo až o 37. nejčastěji prezentované téma, o němž bylo odvysíláno 80 zpravodajských příspěvků.

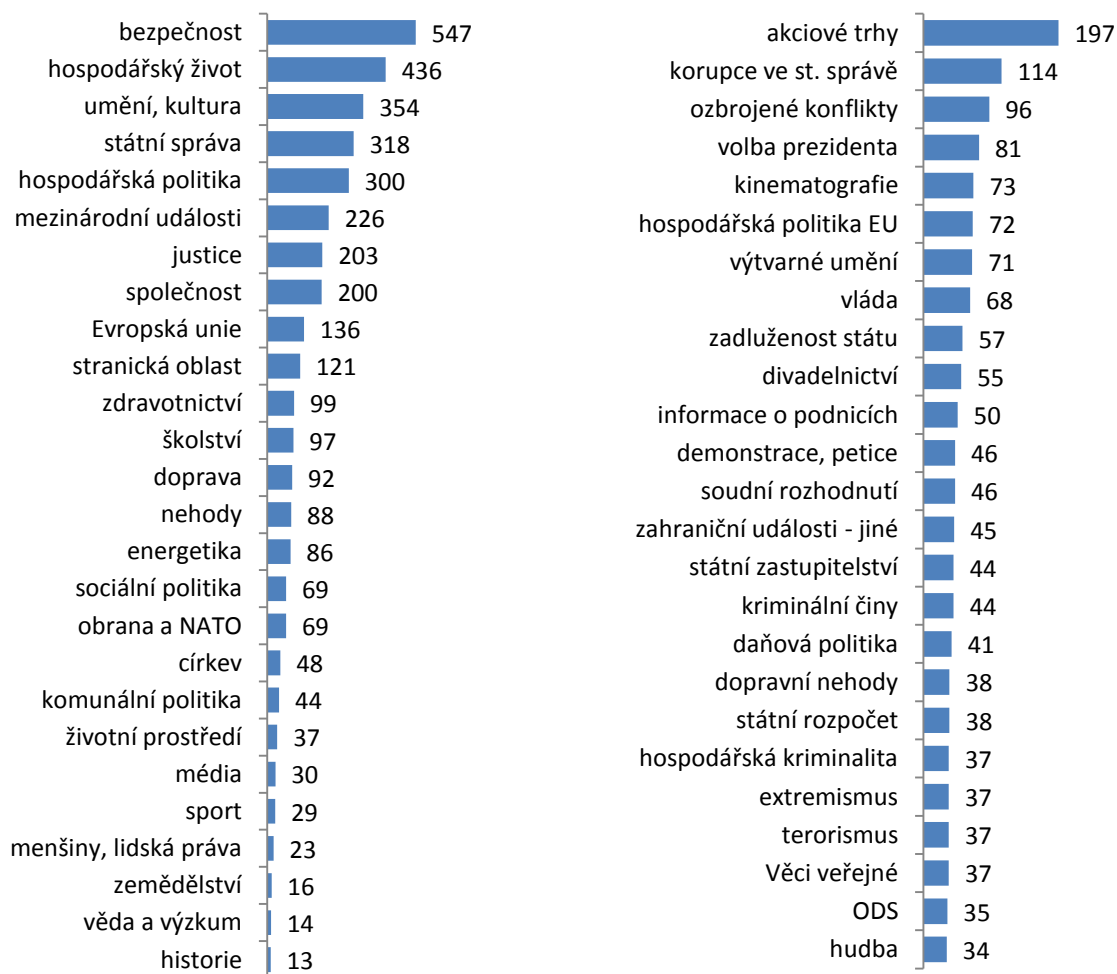
Grafy: Nejčastější tematické kategorie a detailní témata Událostí v regionech: rok 2012, počet reportáží

V ostravské mutaci Událostí v regionech ustoupila *komunální politika* do pozadí například za *dopravu* (problémy s kvalitou D1 – téma *stavba silnic*) a pro oblast typické *životní prostředí* (kvalita ovzduší a smogová situace na Ostravsku a Karvinsku byla v několika obdobích roku kritická – téma *úroveň znečištění*). Tematické kategorii *hospodářský život* podniků věnovaly všechny tři relace vzácně shodný počet 195, resp. 193 příspěvků.

3. Komentované zpravodajství

Grafy: Struktura tematických kategorií a detailních témat Událostí, komentářů: rok 2012, počet reportáží

V Událostech, komentářích se podobně jako o rok dříve dostalo mimořádné pozornosti *hospodářskému životu*, tedy *informacím o podnicích, akciových trzích* a dalších mikroekonomických ukazatelů. Pro-ekonomické zaměření relace podtrhla také makroekonomická témata, která se v Událostech neprosadila. Šlo například o *zadluženost státu, daňovou politiku, nebo státní rozpočet* zastřešené kategorií *hospodářská politika*. To vše doplněno o šestou nejčastěji zobrazovanou hospodářskou politiku Evropské unie.

Podíváme-li se zpět ke grafům zobrazujícím tematickou agendu Událostí, na první pohled uvidíme, že komentovaná relace se od té hlavní citelně liší. Vždyť například *přímé volbě prezidenta* se Události, komentáře věnovaly pouze v 81 zpravodajských příspěvcích, oproti rekordním 226 reportážím, živým vstupům a studiovým analýzám v Událostech.

IV. POLITIKA

Analýza politického zpravodajství je prováděna na úrovni „výpovědí“. Každá jednotlivá výpověď o konkrétním politikovi nebo politické straně je analyzována samostatně. Sledovány jsou přitom následující atributy:

- subjekt (politik nebo strana)
- tematická souvislost (s čím je subjekt spojován)
- kontext výpovědi (jak byl daný subjekt ve výpovědi představen?)
- výslovné hodnocení (jak byl daný subjekt výslovně hodnocen)
- původce výpovědi (kdo je původcem informace, případného hodnocení a kontextu výpovědi o subjektu. Původcem hodnocení přitom nemusí být reportér. Hodnocení může pocházet od politického odpůrce, obyvatel, expertů apod. Například: analytici mohou kritizovat důchodovou reformu připravenou ministrem financí)

V jednom příspěvku tak může být analyzováno více výpovědí o stejném politikovi (nebo politické straně), a to v tom případě, že se některá ze složek výpovědi změní.

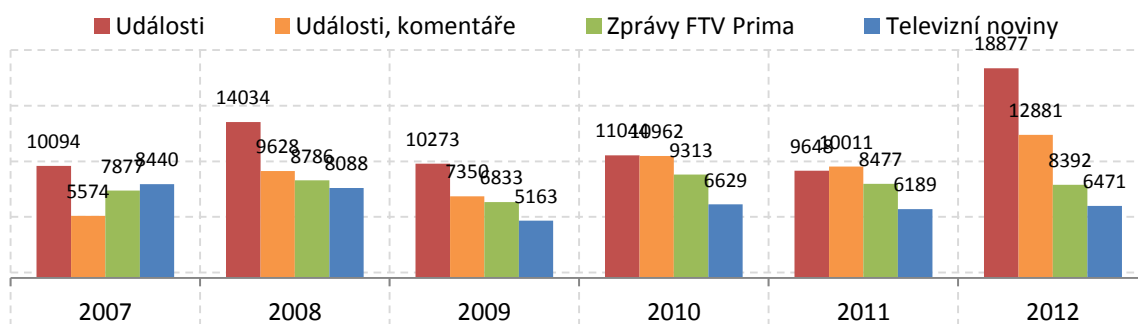
Jednotlivé tematické souvislosti jsou slučovány do nadřazených kategorií:

- informace o programově politických postojích/krocích (například hospodářská politika, zdravotnictví, školství, rodinná politika ...)
- mezistranická témata (informace o vzájemných vztazích, jednáních, střetech s partnery z ostatních politických stran)
- vnitrostranická témata (informace o personálních záležitostech, stranických financích, sjezdech, stranických volbách ...)
- personální témata (pouze v tom případě, je-li subjektem konkrétní politik. Například informace o vzdělání, zdravotním stavu, osobnostních vlastnostech ...)

Politické zpravodajství je senzitivní. Strany se navzájem podezírají z lepšího mediálního obrazu v důsledku nadstandardních vztahů s médii. Současně se samy snaží získat výhodu s cílem vylepšit svůj mediální obraz. Tato snaha je pochopitelně zcela legitimní. Na druhé straně stojí požadavek odstupu a neutrality média od popisovaných skutečností, a tedy i od politiků (platí pro zpravodajství, v publicistických pořadech se naopak očekává vyjádření názoru). To je chápáno jako základní kvalitativní požadavek a současně maxima profesionální žurnalistiky.

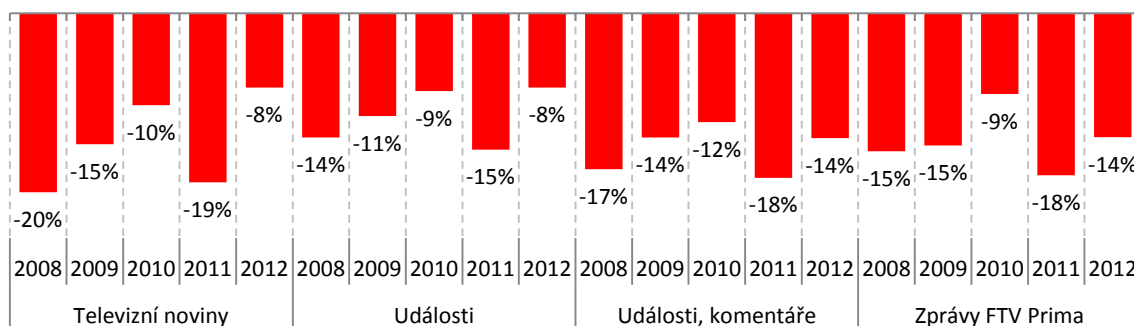
1. Souhrnné ukazatele

Graf: Intenzita politického zpravodajství ve vybraných zpravodajských relacích (počet výpovědí o politicích a politických stranách)

Intenzita politického zpravodajství v Událostech se oproti minulým letům zdvojnásobila a vyšplhala se na dlouhodobé maximum. Vyšší prostor byl umožněn prodloužením stopáže hlavní relace. Politické dění ovlivnilo několik korupčních kauz (nejvíce ta Rathova), cyklicky se opakující vládní krize a vládou připravované reformy, krajské a senátní volby a zvláště již několikrát zmiňovaná přímá volba prezidenta republiky.

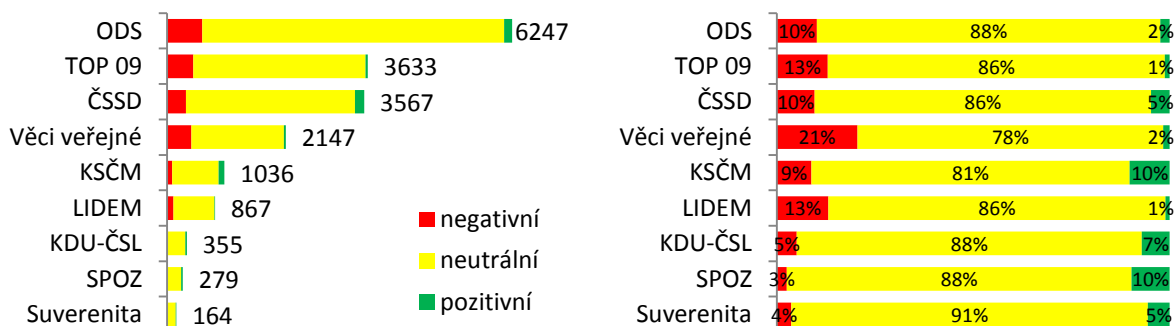
Graf: Kontext prezentace českých politiků a politických stran ve vybraných zpravodajských relacích (rozdíl mezi podílem pozitivních a negativních výpovědí)

Ve všech sledovaných letech Události nejvíce šetřily kritikou politických stran a jejich představitelů. Naopak více negativity vůči politikům a stranám zaznívalo v Událostech, komentářích, a to zvláště z úst komentujících hostů. Relativně nekritické byly v roce 2012 Televizní noviny. Bylo to ovšem dáno tím, že politická agenda se v relaci objevovala méně často a rozhodně nepatřila mezi priority (počet výpovědí sice zůstal na úrovni předchozích let, stopáž relace se ovšem v červnu 2012 zdvojnásobila).

2. Politické strany

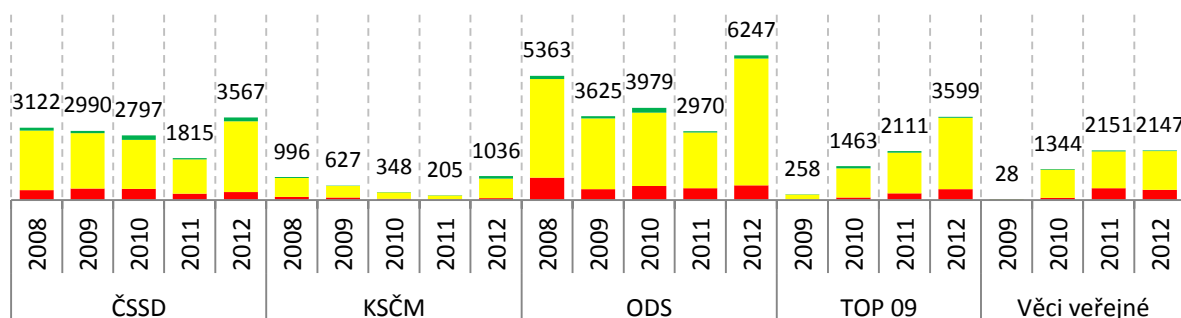
Grafy: Intenzita a kontext medializace politických stran v Událostech: rok 2012, počet výpovědí

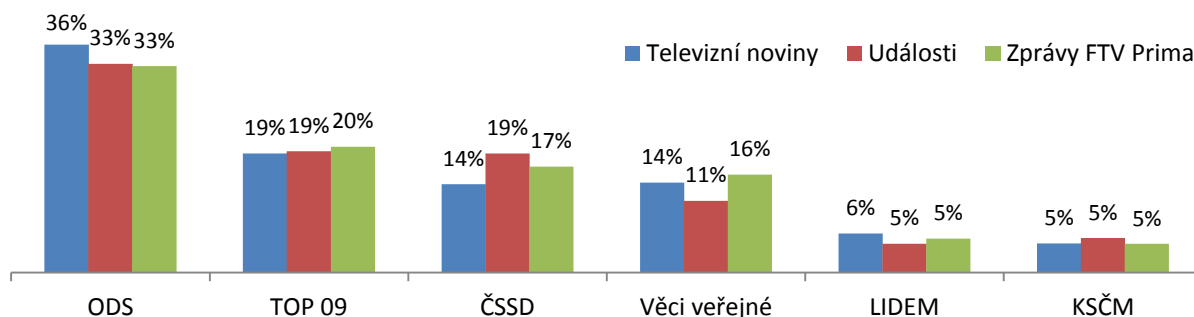
Pozn.: data obsahují nejen údaje o prezentaci politických stran, ale i jejich představitelů

Krajské a senátní volby byly jednoznačným vítězstvím levice a historickým úspěchem KSČM. Právě volební výsledek byl důvodem, proč o dlouhodobě spíše upozaděných komunistech zaznělo nejvíce výpovědí za posledních pět let, a proč se straně dostalo relativně nejpříznivějšího hodnocení. Zvláště díky reformám a změnám připravovaným ministrem financí Kalouskem, se TOP 09 stala druhou nejčastěji zobrazovanou stranou roku 2012. Její mediální obraz nepříznivě ovlivnila zvláště kauza Vlasty Parkanové a neprůhledného nákupu letounů Casa za jejího působení na Ministerstvu obrany.

Graf: Intenzita a kontext medializace politických stran v Událostech: posledních 5 let, počet výpovědí

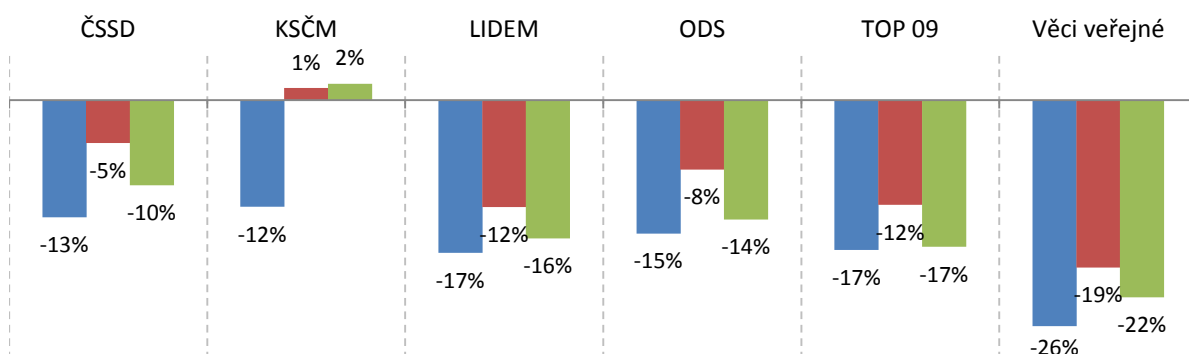

Graf: Podíl šesti nejčastěji zmiňovaných politických stran na politickém zpravodajství v roce 2012 (hodnoty představují procentuální zastoupení stran a jejich představitelů v politickém zpravodajství vybraných pořadů)

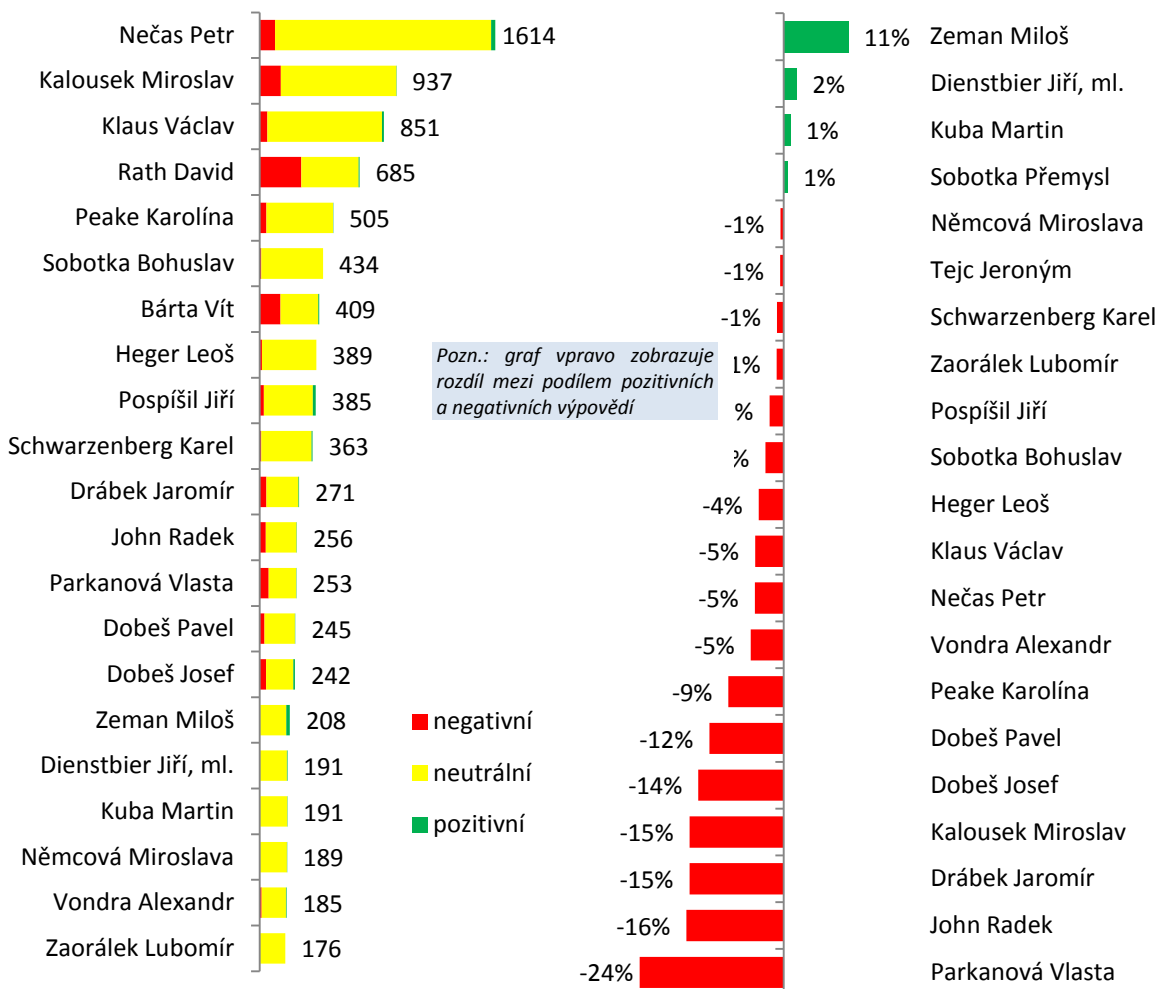
Jak bylo naznačeno v předchozím odstavci, díky výsledkům voleb do krajských zastupitelstev byla KSČM relativně nejpriznivěji hodnocenou politickou stranou. Jako jediné se jí totiž v Událostech i ve Zprávách FTV Prima dostalo procentuálně více pozitivně laděných výpovědí. Pouze v Televizních novinách byl výsledný rozdíl záporný, i zde ovšem relativně nejpriznivější. Je ovšem nutné připomenout, že každá z relací věnovala komunistům pouze 5 procent všech výpovědí o politice. O vládní ODS jich naopak zazněla celá třetina. Události byly přitom k občanským demokratům poměrně přívětivé (rozdíl mezi podílem pozitivních a negativních výpovědí byl pouze 5 procentních bodů).

Graf: Kontext politických stran v hlavních zpravodajských pořadech (rok 2012; 6 nejčastěji zmiňovaných politických stran). Hodnoty představují rozdíl mezi podílem pozitivních a negativních výpovědí. Záporné číslo tedy znamená, že strana byla prezentována s převahou negativních výpovědí.

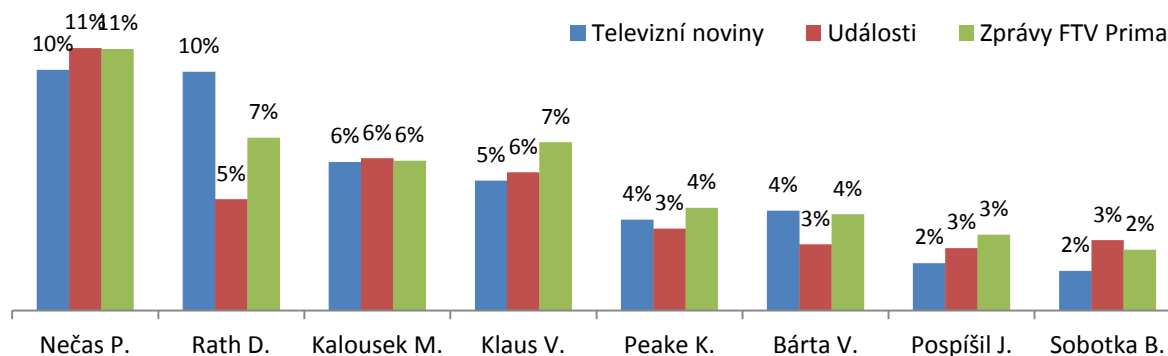
3. Politici

Grafy: Nejčastěji prezentovaní politici v Událostech a kontext jejich prezentace: rok 2012, počet výpovědí

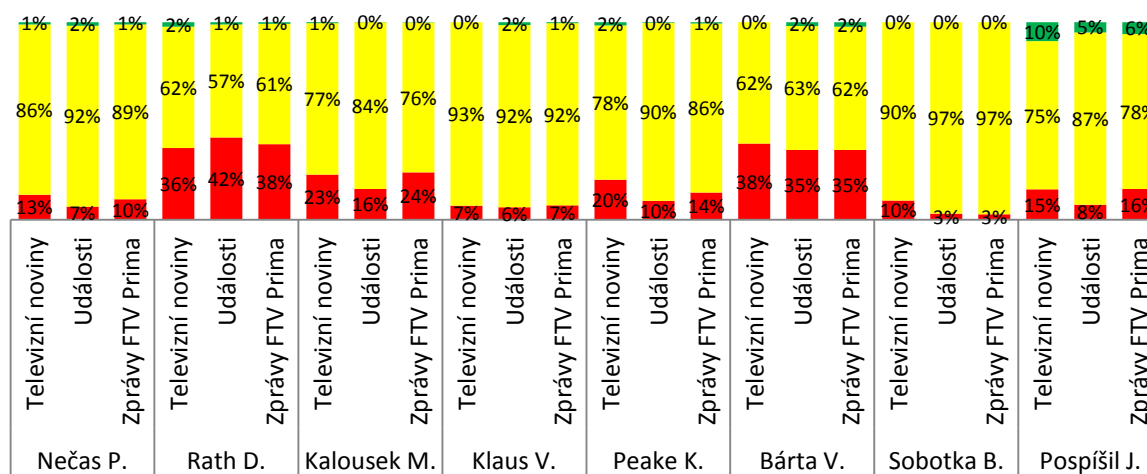
Relativně nejvíce přízně se od novinářů a ostatních politiků dostalo prezidentským kandidátům a ministři průmyslu a obchodu. Zatímco ovšem Martin Kuba i oba možní Klausovi nástupci Jiří Dienstbier a Přemysl Sobotka skončili těsně nad relativní vyrovnanou nulou, jednoznačnou politickou „hvězdou roku“ se stal Miloš Zeman. Toho totiž předvolební průzkumy pasovaly společně s Janem Fischerem do role největšího favorita (jak ukázalo 1. kolo prezidentské volby, které proběhlo 11. a 12. ledna 2013, v Zemanovi se průzkumy nezmýlily).

Graf: Podíl nejčastěji zmiňovaných politiků na zpravodajství o politických představitelích: rok 2012 (např. hodnota 5% znamená, že každá dvacátá zmínka o politických představitelích se v daném pořadu věnovala tomuto politikovi)

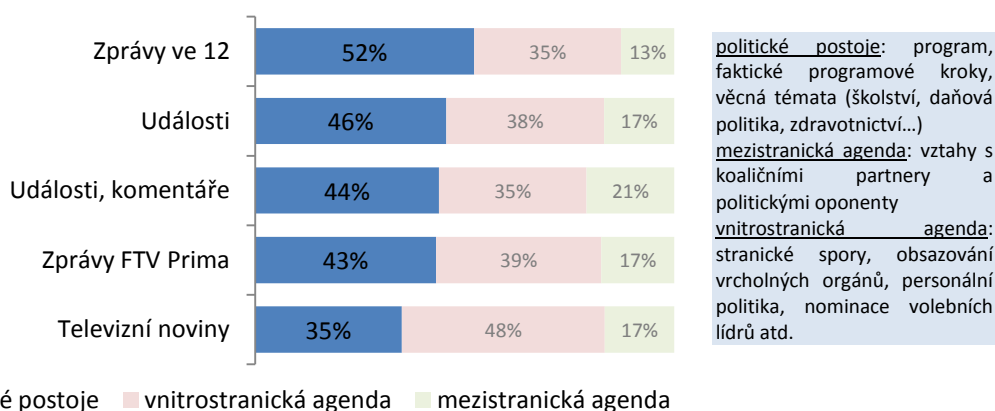
Zatčený a ve vazební věznici zavřený David Rath byl v komerčních zpravodajských relacích druhým nejčastěji prezentovaným politikem roku 2012. V Událostech se umístil pouze o 2 příčky níže. Ve zpravodajství ČT byly přítomny vždy dva pronesené výroky z pěti o Rathovi negativní. Podobně kriticky byl zobrazován i odsouzený Vít Bárta. Naopak relativně příznivě se zpravodajové sledovaných televizních stanic vyjadřovali o odvolaném ministři spravedlnosti a (ne)úspěšném kandidátovi na hejtmana Plzeňského kraje Jiřím Pospíšilovi.

Graf: Kontext nejčastěji zmiňovaných politiků v hlavních zpravodajských relacích: rok 2012

4. Témata

Graf: Tematická struktura výpovědí o politicích a stranách: rok 2012 (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Relace České televize, tedy Zprávy ve 12, Události i Události, komentáře si před komerčními relacemi udržely náskok v podílu prezentace věcných politických témat. Zvláště pak polední Zprávy ve 12 byly díky své formě (relace je sestavena z relativně většího počtu stručných čtených zpráv) v nadpoloviční většině výpovědí o politicích a stranách věcné. Věnovaly se tedy zvláště konkrétním rozhodnutím vlády a obou komor Parlamentu nebo daňové politice.

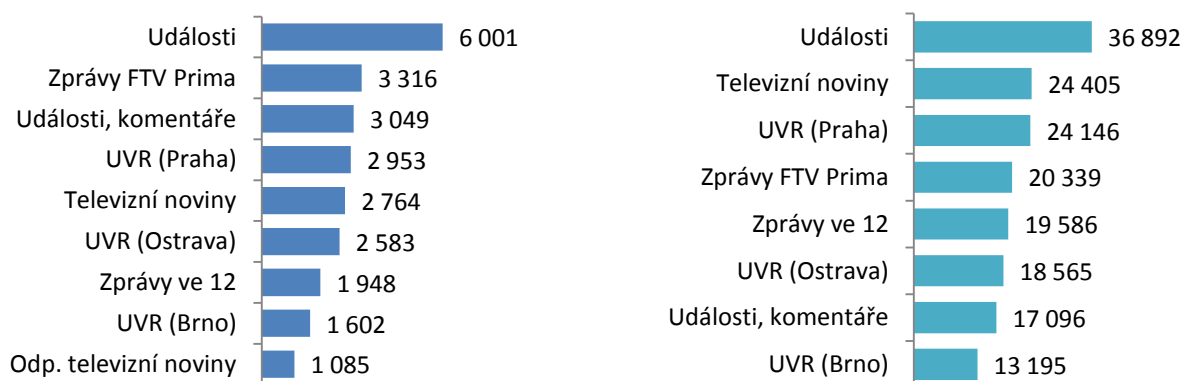
Nejméně věcné byly Televizní noviny. Ty se naopak soustředily na podrobné rozebírání stranických rozporů uvnitř Věcí veřejných a strany LIDEM, zvláště pak na krizi uvnitř ODS před hlasováním o zvyšování sazeb daně z přidané hodnoty.

V. EKONOMIKA

Do ekonomického zpravodajství jsou jednak zahrnovány příspěvky, které se týkají makroekonomické situace České republiky, jednak příspěvky, ve kterých jsou popisovány podniky nebo branže. Není přítom podmínkou, aby se celý příspěvek týkal ekonomiky. Rozhodující je přítomnost makro nebo mikroekonomického tématu na prostoru alespoň 5 vteřin.

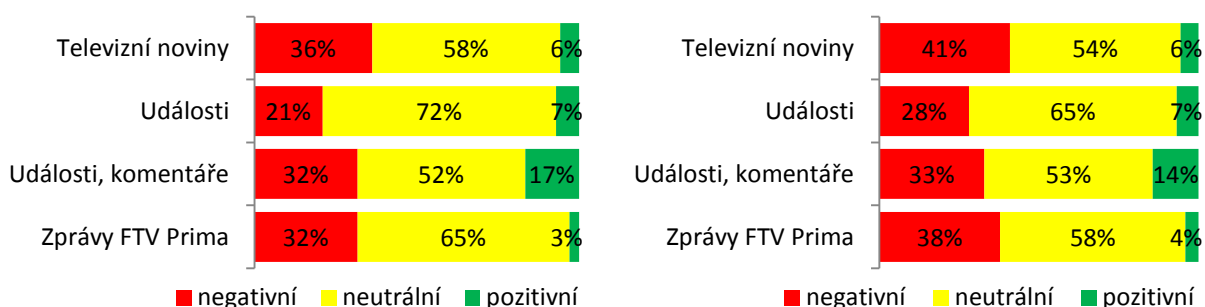
1. Souhrnné ukazatele

Grafy: Intenzita ekonomického zpravodajství ve vybraných zpravodajských relacích (počet výpovědí o podnicích): rok 2012 (vlevo) a roky 2007 – 2012 (vpravo); (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

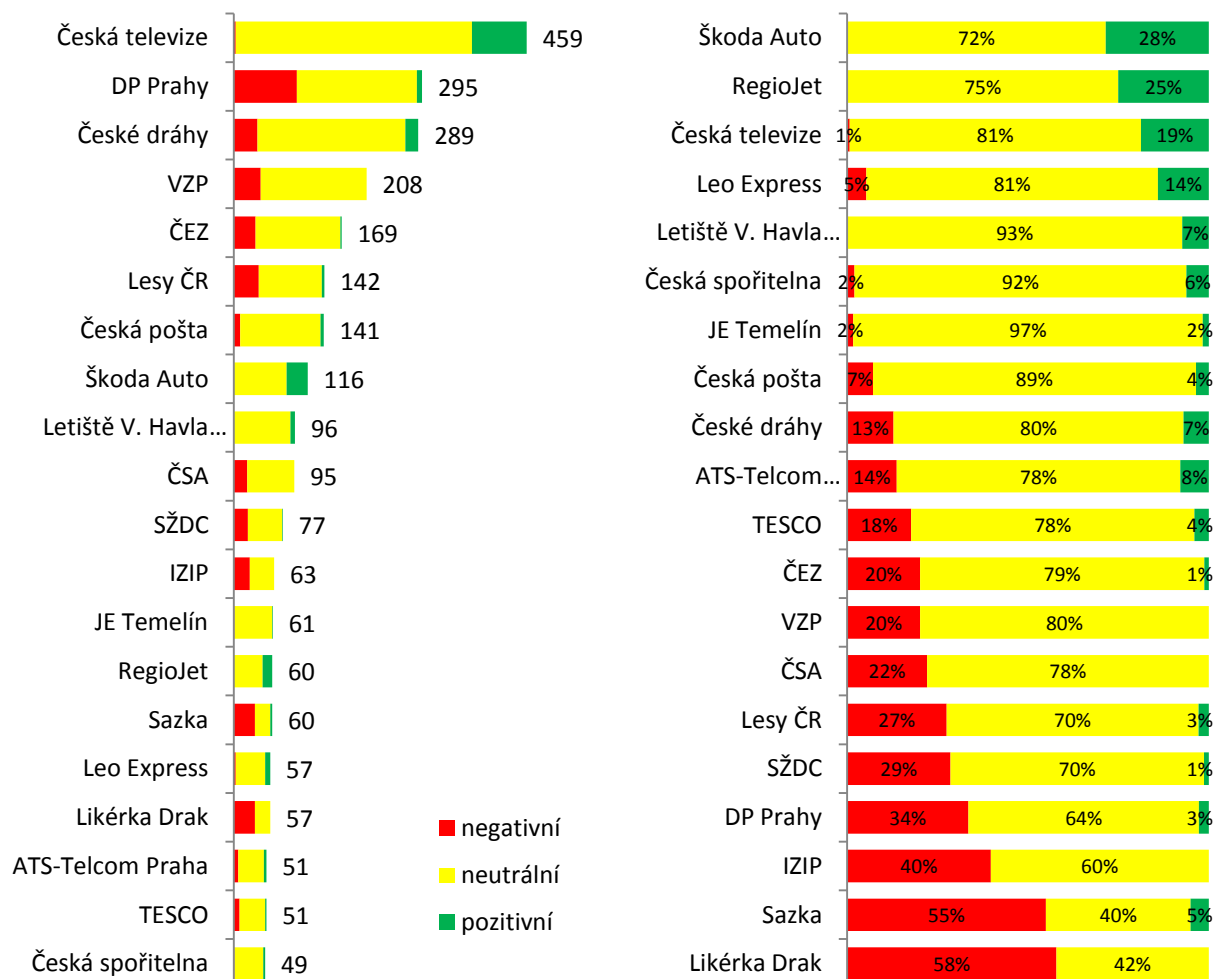
Prodloužená stopáž Událostí umožnila redaktorům zaměřit se v roce 2012 výrazně více na podnikové zpravodajství. V hodnocení byla přítom hlavní relace ČT zdrženlivější než komerční relace nebo formátem specifické Události, komentáře. Nejvíce negativity směřovalo vůči firmám z Televizních novin, které informovaly zvláště o podnicích v problémech nebo upozorňovaly na různé nešvary v pravidelné rubrice „Na Vaší straně“. Do ukazatelů ekonomického zpravodajství výrazně promluvila i metanolová aféra a hledání jejích viníků.

Grafy: Kontext prezentace podniků ve vybraných zpravodajských relacích: rok 2012 (vlevo) a roky 2007 – 2012 (vpravo)

2. Firmy

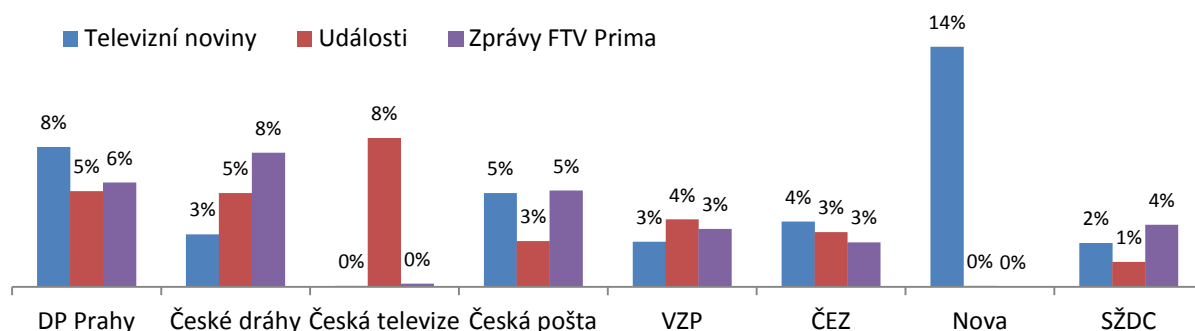
Grafy: 20 nejčastěji zmiňovaných společností ve zpravodajství Událostí: rok 2012 (počet výpovědí, kontext hodnocení)

Pozici relativně nejpříznivěji prezentovaného podniku si stejně jako před rokem uhájila mladoboleslavská Škoda Auto. Nejčastěji se ovšem diváci Událostí dozvídali o samotné České televizi a jejích produktech. Míra sebe-prezentace přitom výrazně vzrostla zvláště ve druhé polovině roku. Před krajskými a senátními volbami byly totiž vysílány upoutávky na *Otázky Václava Moravce Speciál*, od října pak Události vždy v jednom zpravodajském příspěvku denně shrnovaly informace o *Interview ČT24* nebo *Hyde Parku* vysílaném předchozí den. Ve jmenovaných pořadech se totiž pravidelně střídali prezidentští kandidáti.

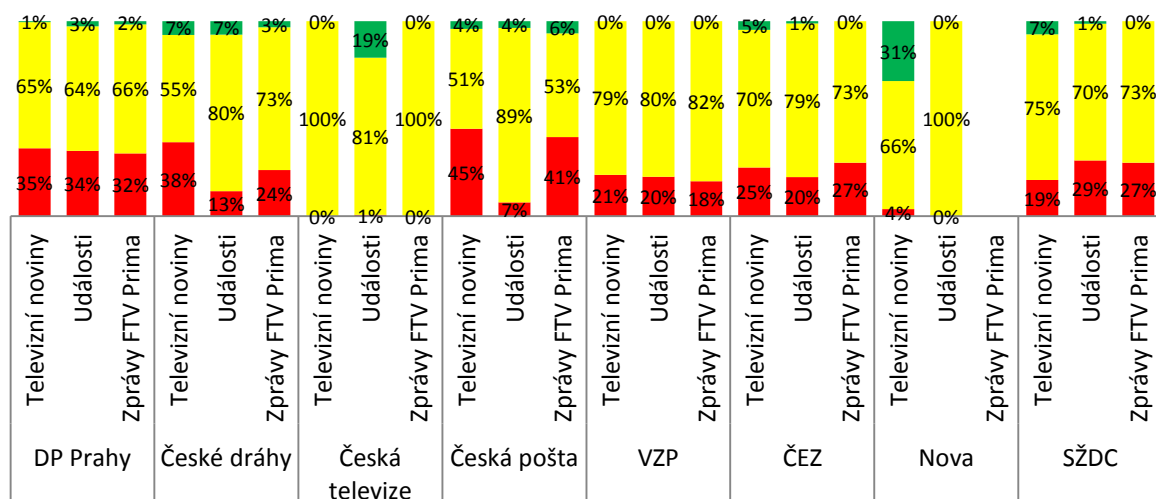

Graf: Podíl nejčastěji zmiňovaných firem na podnikovém zpravodajství: rok 2012 (např. hodnota 5% znamená, že každá dvacátá zmínka z podnikového zpravodajství se v daném pořadu věnovala této firmě)

Relace veřejná i komerční si všimly personálních problémů Dopravního podniku hlavního města Prahy. Rychlé výměny generálních ředitelů vtáhly do sporů i pražský magistrát v čele s primátorem Bohuslavem Svobodou. Sebe-prezentace ČT v Událostech popsaná na předchozí stránce nebyla nijak výjimečným úkazem. TV Nova je v Televizních novinách prezentována ještě výrazně častěji. A ve třetině případů jsou její pořady a soutěže vlastními novináři hodnoceny pozitivně.

Graf: Kontext nejčastěji zmiňovaných firem v hlavních zpravodajských relacích: rok 2012

VI. LOKALITY

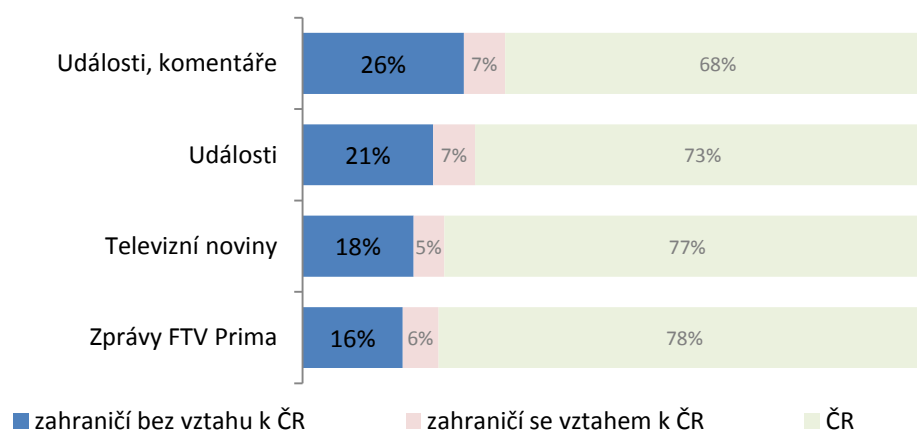
Pro každý jednotlivý příspěvek je zjišťována „vztažná oblast“, tzn., ke které geografické oblasti se příspěvek ve své většině vztahuje. Zahraniční vztažné oblasti jsou sledovány na úrovni zemí, případně větších geopolitických celků. Pro domácí zpravodajství je detailně monitorována vztažná oblast na úrovni obcí, okresů a krajů. Rozhodující pro určení vztažné oblasti je dopad informace. Legislativní proces v českém parlamentu bude klasifikován se vztahem k ČR (zákony platí pro celou populaci), ale omezení dopravy v blízkosti parlamentních budov má vztah pouze k Praze.

Analýza rozděluje každý příspěvek podle toho, zda jsou v něm popisovány skutečnosti spojené s ČR, nebo ne (neznamená to tedy nutně, že obsah příspěvku musí být vztažen k území České republiky), na domácí a zahraniční.

1. Zahraniční zpravodajství

Pro posouzení „geografické vyváženosti“ zahraničního zpravodajství je nutný detailnější pohled na zahraniční vztažné oblasti, které byly do vysílání kvůli aktuálnímu místnímu dění zařazovány.

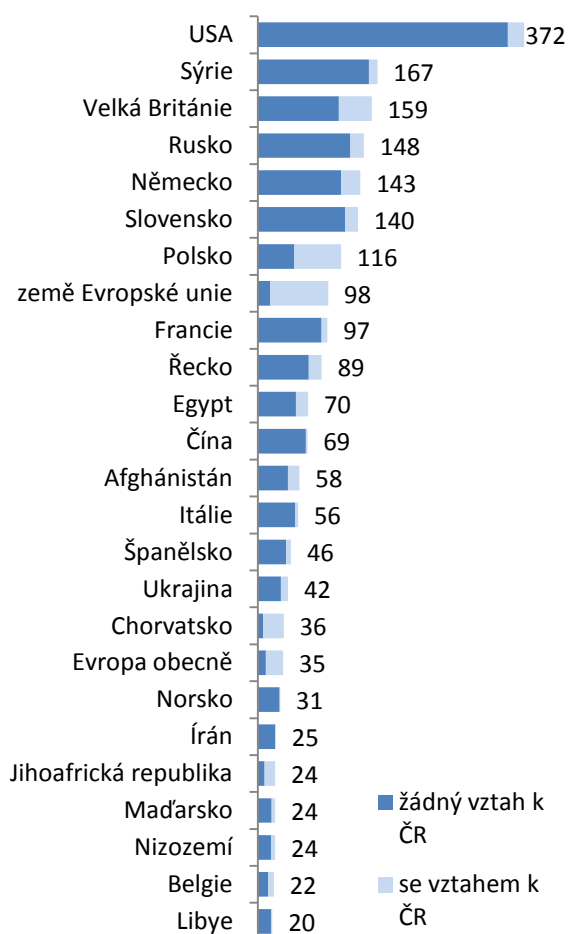
Graf: Podíl zahraničního zpravodajství: rok 2012

Oproti dlouhodobému průměru výrazně poklesl podíl příspěvků ze zahraničí v Událostech (z dlouhodobých 30 procent na 21 procent v roce 2012). Je ovšem nutné dodat, že jejich počet se nesnížil a zůstal tedy téměř totožný jako v minulých letech. Za relativním poklesem tedy stálo prodloužení relace, když delší stopáže znamenala navýšení počtu příspěvků z domova a z regionů. Podobný efekt mělo i prodloužení stopáže konkurenčních Televizních novin na 45 zpravodajských minut (v TN poklesl podíl zpráv ze světa z dlouhodobých 28 procent na 18 procent v roce 2012).

Mezi kontinuálně reportované zahraniční události roku 2012 se prosadily například: ztroskotání Costa Concordie u břehů ostrova Giglio, tropické bouře a orkány v USA, prezidentské kampaně a samotná volba prezidenta USA, nehoda autobusu s českými turisty v Chorvatsku, Letní olympijské hry v Londýně, fotbalové EURO v Polsku, občanská válka v Sýrii a hrozící turecká intervence, útok střelce v americké základní škole, izraelsko-palestinská krize nebo soud s norským extremistou Andersem Breivikem.

Graf: Nejčastěji zmiňované zahraniční lokality ve zpravodajství Událostí: rok 2012

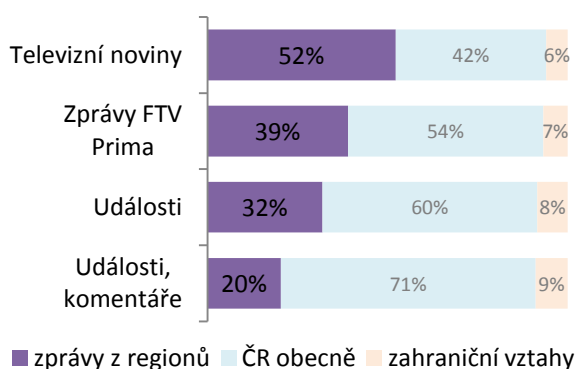
V předchozích odstavcích byly nejčastěji jmenovány události, k nimž došlo ve Spojených státech amerických. Právě USA byly totiž nejčastěji zmiňovanou zahraniční zemí v Událostech roku 2012. A to navíc s obrovským nárůstem, když se o nich hovořilo více než dvakrát častěji než o v žebříčku druhé Sýrii nebo třetí Velké Británii. Čeští zpravodajové podrobně sledovali předvolební kampaně Mitta Romneyho a Baracka Obamy a živě reportovali i o průběhu samotných voleb, v nichž Obama uhájil svou pozici v Bílém domě.

2. Regionální zpravodajství v celostátních relacích

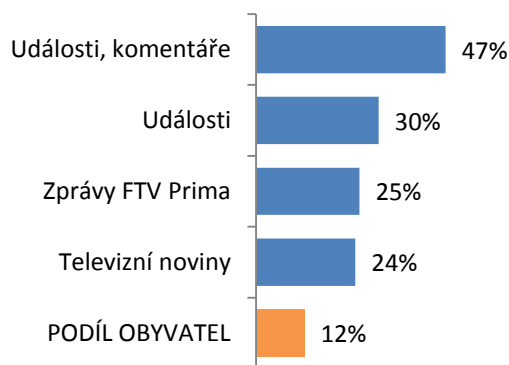
Geografickou vyváženost domácího zpravodajství je možné orientačně poměřovat s údaji ČSÚ o podílu obyvatel jednotlivých oblastí na české populaci (obyvatele jednotlivých krajů je možné chápat jako představitele divácké skupiny, kterou zajímá dění v jejím okolí). Toto srovnání indikuje ty oblasti, které jsou zpravodajsky ve sledované relaci bohatě pokryté, a ty, u nichž je podíl příspěvků s ohledem na počet obyvatel dlouhodobě poddimenzován.

Struktura je stejně jako v případě zahraničního zpravodajství determinována přítomností regionálních zpravodajských týmů a zázemím, které je v daných regionech pro práci zpravodajů vytvořeno. Vyvážení regionálního pokrytí tak může jít v některých případech ruku v ruce jen s organizačními změnami.

Graf: Struktura zpravodajství o ČR: rok 2012

Graf: Podíl příspěvků o Praze na zpravodajství z regionů: rok 2012

Události, komentáře o dění v regionech informovaly pouze v každém pátém zpravodajském příspěvku vztahujícím se k České republice. Navíc, v polovině případů se prezentované regionální dění odehrávalo v Praze. To v Událostech podíl příspěvků o Praze na zpravodajství z regionů poklesl z dlouhodobé třetinové hodnoty o 3 procentní body. Relativně nejvíce regionálně orientovanou hlavní zpravodajskou relací byly Televizní noviny. Tematická skladba takto laděných příspěvků se ovšem značně lišila od regionálního dění prezentovaného v Událostech. Ty kromě povolebních vyjednávání v krajích informovaly především o kulturním dění v metropoli.

Graf: Podíl příspěvků z jednotlivých krajů na regionálním zpravodajství Události ve srovnání s počtem obyvatel: rok 2012

Moravskoslezský kraj nejsilněji postihla kauza s otráveným alkoholem, která vyvolala vyhlášení částečné prohibice. Po původcích metanolu pátrali policisté zvláště ve Zlíně a jeho okolí, kde sídlí podezřelá Likérka Drak a její dodavatelé.

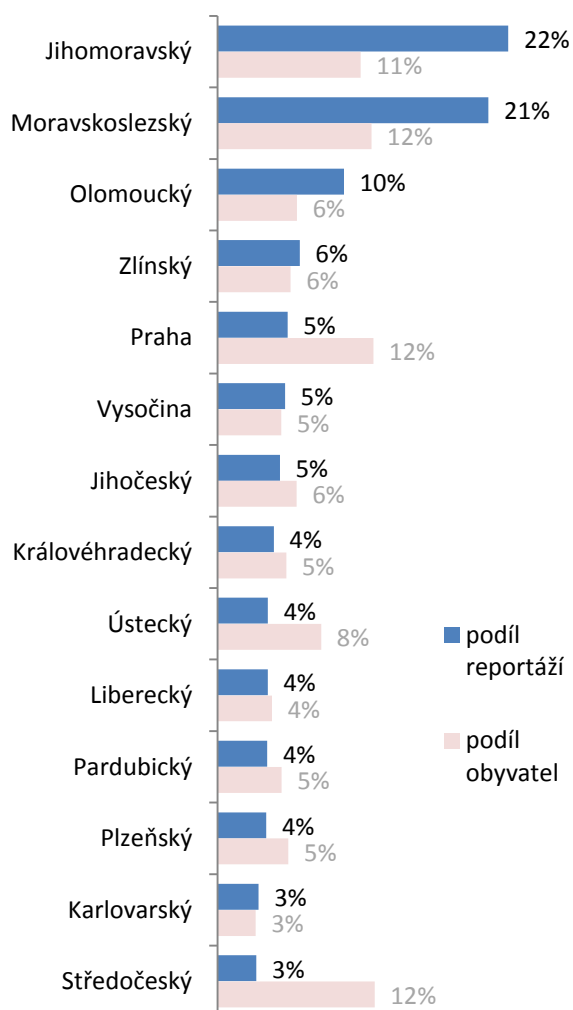
V červenci byla z Trmic v Ústeckém kraji unesena do Německa několikadenní romská holčička. Pátrání po ní a snahy o navrácení dítěte rodině naplňovaly zpravodajství celý první prázdninový měsíc.

V Jihomoravském kraji v takzvané České Sahaře došlo k ničivému lesnímu požáru, který hasily jednotky hasičů z Moravy i Slovenska.

3. Regionální zpravodajství v Událostech z regionů

Základní osu regionálního zpravodajství zajišťuje ČT prostřednictvím relací produkovaných a vysílaných v televizních studiích v Praze, Ostravě a Brně. Rozdíly ve struktuře regionálního zpravodajství zařazeného do hlavních celostátních relací byly detailněji popsány výše. Pokrytí jednotlivými redakcemi se přesně nekryje s hranicemi regionů, Na Olomoucku a Zlínsku se setkává vysílání brněnského studia s ostravským, na Vysočině pražského studia s brněnským.

Graf: Regionální struktura zpravodajství Událostí v regionech (souhrn pražského, brněnského a ostravského vydání; rok 2012)

Pražská mutace Událostí v regionech rozprostřela svou pozornost mezi kraje Čech a Vysočinu více méně rovným dílem.

Relativně nejméně relevantních informací o dění v bezprostředním okolí se tak mohli dozvědět obyvatelé Středočeského kraje.

Dvanáctiprocentnímu podílu populace republiky byla totiž určena jen tři procenta příspěvků regionální relace České televize.

Zobrazenou regionální strukturu zpravodajství Událostí v regionech zrcadlil i žebříček nejčastěji zmiňovaných měst. Tomu vévodilo Brno (1091 zmínek), Ostrava (836 zmínek), Praha (442 zmínek) a Olomouc (399 zmínek). Nutno dodat, že dění v hlavním městě je obsahově věnována relace Z metropole.

VII. VARIABILITA

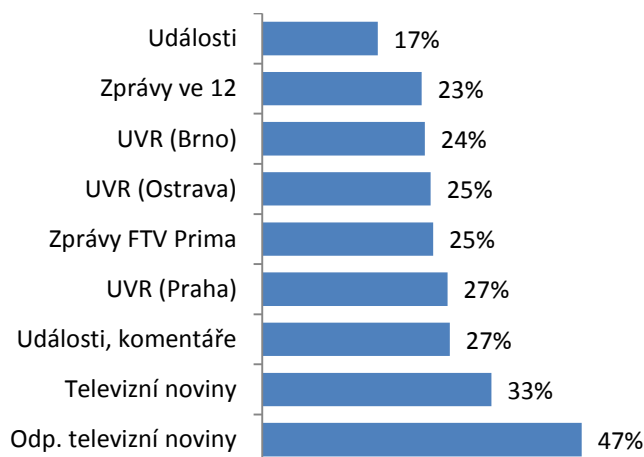
1. Tematická

Tematická variabilita posuzuje, jak dalece bylo zpravodajství různorodé. Každému jednotlivému příspěvku je přiřazeno jedno hlavní téma v závislosti na jeho převažujícím obsahu. Témata jsou přitom příspěvkům přiřazována z předem definovaného seznamu, který je průběžně rozšiřován v závislosti na nových aspektech, které s vyšší frekvencí výskytu do zpravodajství pronikají. Seznam sám obsahoval k 1. 1. 2012 přibližně 900 různých tematických aspektů.

Variabilita sama o sobě ještě nic nevyovídá o tematické struktuře. Z ní je přitom možné usuzovat na **relevanci** příspěvků. Platí, že relevantnější jsou ty příspěvky, které v sobě mají obecně společenský rozměr (tj. mohou sloužit jako hodnotové orientátory), které informují o důležitých aspektech spojených s veřejným zájmem či obecným národně-politickým směřováním (například EU, státní správa, ekonomika, školství apod.). Naopak příspěvky týkající se jednorázových „atraktivních“ témat (jako jsou dopravní či jiné nehody, individuální trestné činy, informace o celebritách, „zvířátkách“ apod.) jsou považovány za méně relevantní.

Média veřejné služby při rozhodování o zařazení či nezařazení příspěvku do vysílání dávají výběrovým kritériím jinou váhu než média soukromá. Hodnota zprávy je přitom určována třemi základními atributy: aktuálností, relevancí a „mírou neobvyklosti“. Zatímco soukromé televize „maximalizují“ hodnotu zprávy zařazením co nejméně obvyklých informací na úkor relevantních zpráv, editoři médií veřejné služby se soustředí na výběr relevantních příspěvků. Rozdíl ve výběru zpráv pak má své důsledky i v míře sledovanosti. Kurióznější, byť méně relevantní, zpravodajství je mezi diváky sledovanější (toto tvrzení platí paušálně, nikoliv pro všechny socio-demografické skupiny).

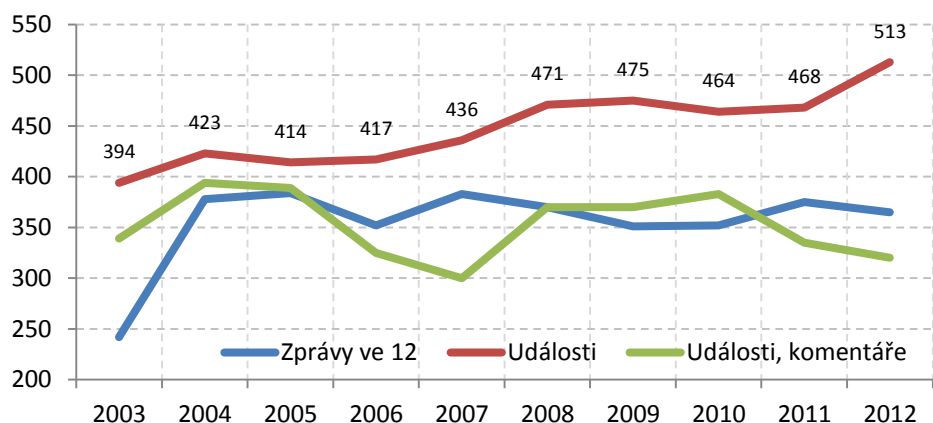
Graf: Podíl desíti nejčastějších hlavních témat na celkovém počtu příspěvků se vztahem k ČR (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Hlavní zpravodajská relace ČT – Události přinesla v roce 2012 příspěvky na celkově 513 různých témat. Jedná se o nejvyšší hodnotu v uplynulých deseti letech, což se projevilo i ve velmi příznivém koeficientu variability (17 %).

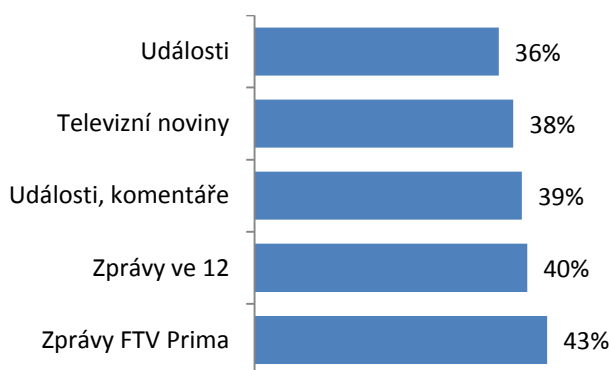
Příznivých hodnot dosáhla také relace Zprávy ve 12 (sledována pouze v období leden – září 2012), která svým počtem různých zařazených témat (365) i přes časové zúžení vzorku v tomto ukazateli konkurovala komerčnímu zpravodajství (Zprávy FTV Prima: 403 různých témat, Televizní noviny 366 různých témat). Zprávy ve 12 si přesto podržely příznivější hodnotu tematické variability (23 %).

Graf: Počet různých hlavních témat příspěvků se vztahem k ČR: roky 2003 – 2012;
(Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Jednoznačně nejvíce různorodé byly Události, které během uplynulých dvanácti měsíců zobrazily 513 různých hlavních témat příspěvků.

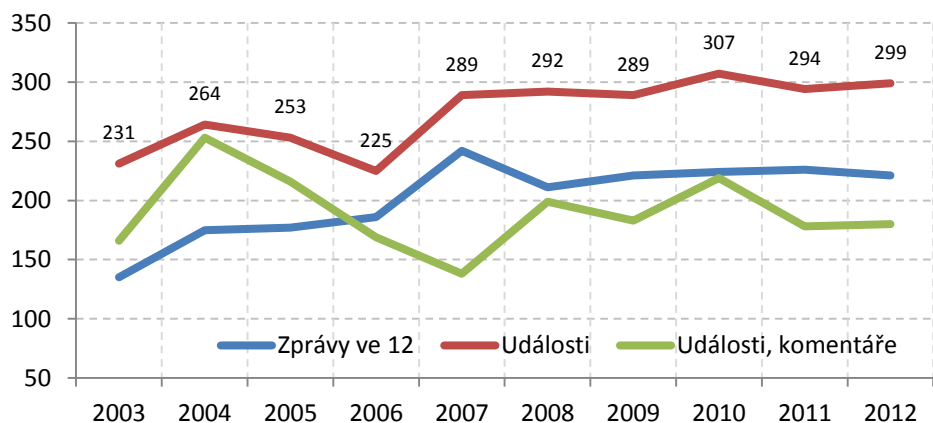
Graf: Podíl desíti nejčastějších hlavních témat na celkovém počtu příspěvků bez vztahu k ČR (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Počet různých hlavních témat příspěvků ze zahraničí se v Událostech i ve Zprávách ve 12 dlouhodobě ustálil na hodnotách kolem 300 v případě hlavní relace, respektive 220 v případě relace polední (pozor, vzorek postihuje období leden – září 2012).

Absolutně i relativně nejméně příznivých čísel, co se tematické variability zahraničního zpravodajství týká, dosáhly v roce 2012 Zprávy FTV Prima, když se desítka nejčastějších témat podílela na celkových 171 příspěvcích 43 procenty.

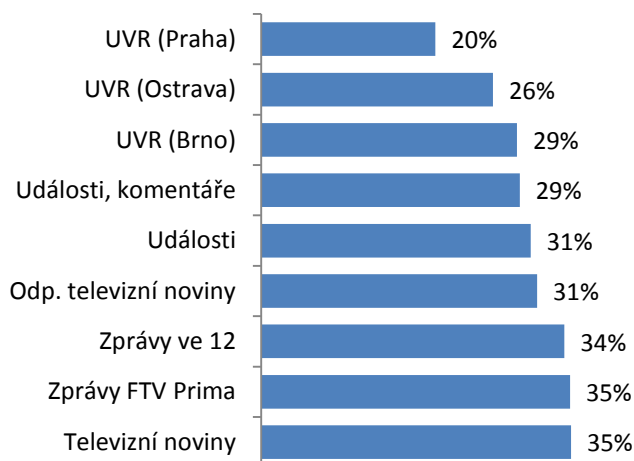
Graf: Počet různých hlavních témat příspěvků bez vztahu k ČR: roky 2003 – 2012;
(Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

2. Politická

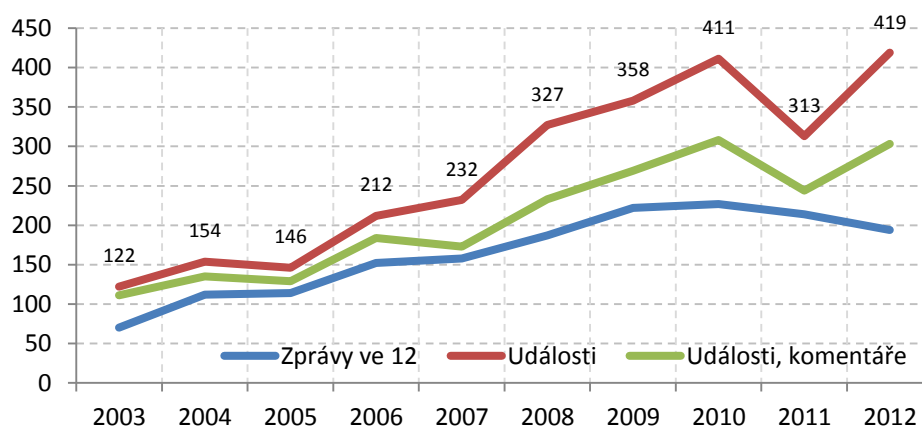
Graf: Podíl pěti nejčastěji zmiňovaných politiků na všech výpovědích o politických představitelích (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Protože byl rok 2012 volebním rokem, v Událostech i Událostech, komentářích se zvýšil počet zmíněných a zobrazených politiků. V hlavní relaci dokonce toto zvýšení vyšplhalo až na desetiletý rekord.

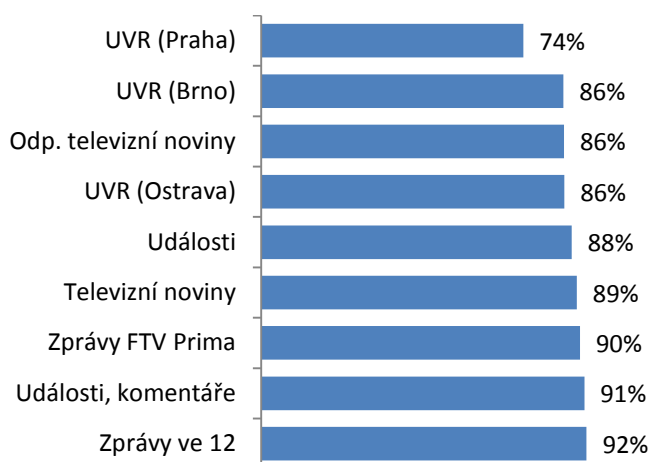
Díky prostoru pro prezentaci komunální politiky a konání krajských voleb dosahovaly nejpříznivějších hodnot politické variability všechny tři mutace Událostí v regionech. Pražské vydání přitom zmiňovalo 211 politiků, ostravské 153 a Události v regionech z Brna hovořily o 95 politicích a političkách.

Graf: Počet českých politiků zmíněných ve zpravodajství: roky 2003 – 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

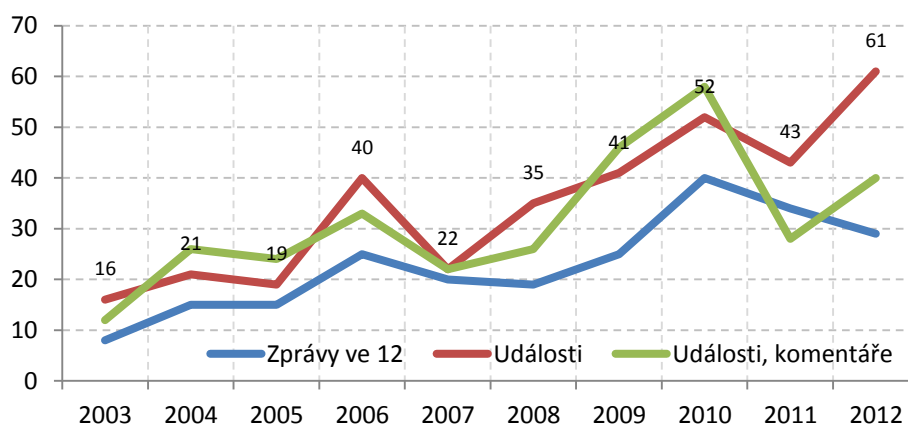
Televizní noviny během roku 2012 zobrazily totožný počet politiků jako Události, komentáře (303), podíl pěti nejčastěji zmiňovaných byl ovšem v komerční relaci o 6 procentních bodů vyšší, a tedy méně příznivý.

Graf: Podíl pěti nejčastěji zmiňovaných stran na celém politickém zpravodajství (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

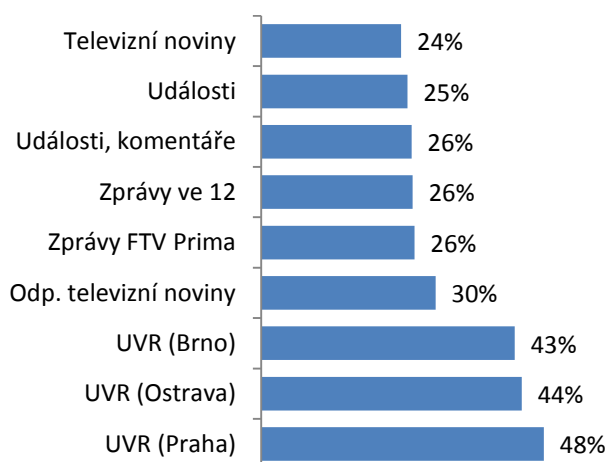
Právě volby do krajských zastupitelstev a do Senátu poskytly novinářům možnost, zmínit vyšší počet politických stran, hnutí a uskupení, než tomu bylo v minulých letech. Také díky prodloužené stopáži využily Události této možnosti a během dvanácti měsíců zmínily přes 60 politických subjektů. Tato hodnota byla nejvyšší za sledované desetileté období.

Graf: Počet českých politických stran zmiňovaných ve zpravodajství: roky 2003 – 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

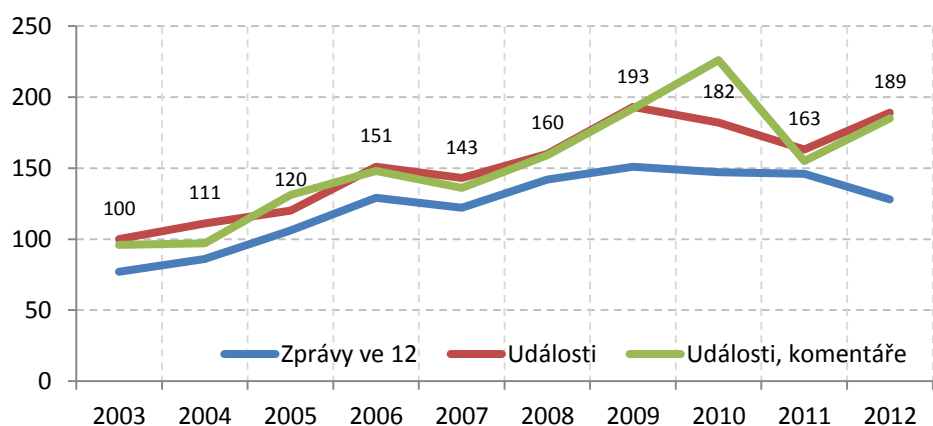
Co se podílu pěti nejčastěji zmiňovaných stran týká, svou různorodostí se vymykaly pouze pražské Události v regionech. Ve všech ostatních sledovaných relacích České televize, Televize Nova i Prima FTV se diváci dozvěděli nejčastěji o pěti (ve druhé polovině roku šesti) parlamentních stranách.

Graf: Podíl pěti nejčastěji zmiňovaných témat na všech výpovědích o politicích a stranách (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Výsledné hodnoty podílu pěti nejčastěji zmiňovaných politických témat poukázaly na to, že politická agenda celostátních a regionálních relací se značně liší. Zatímco v mutacích Událostí v regionech byl prostor pro medializaci rozhodnutí vlády a Parlamentu nebo dění ve Sněmovně spíše nižší, relace s nad-regionálním dosahem tematicky obsáhly i komunální politiku.

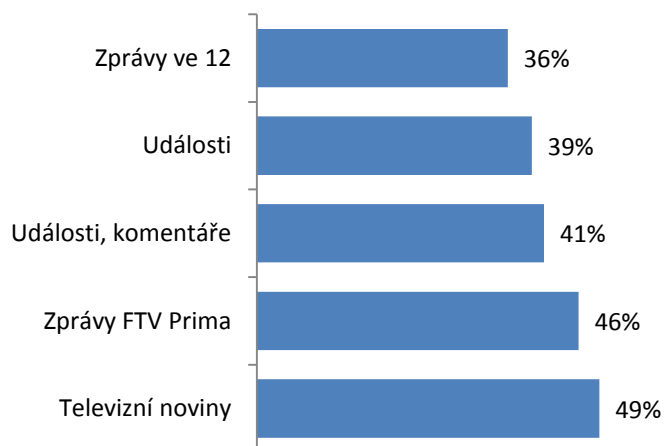
Graf: Počet témat zmíněných ve výpovědích o českých politických stranách a politicích: roky 2003 – 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Počtem zmíněných politických témat i podílem pěti nejčastěji opakovaných se Události a Události, komentáře velice podobaly. Pozadu nezůstaly ani Televizní noviny a Zprávy FTV Prima. První jmenované hovořily o 147, druhé pak o 153 různých tematických aspektech politické agendy.

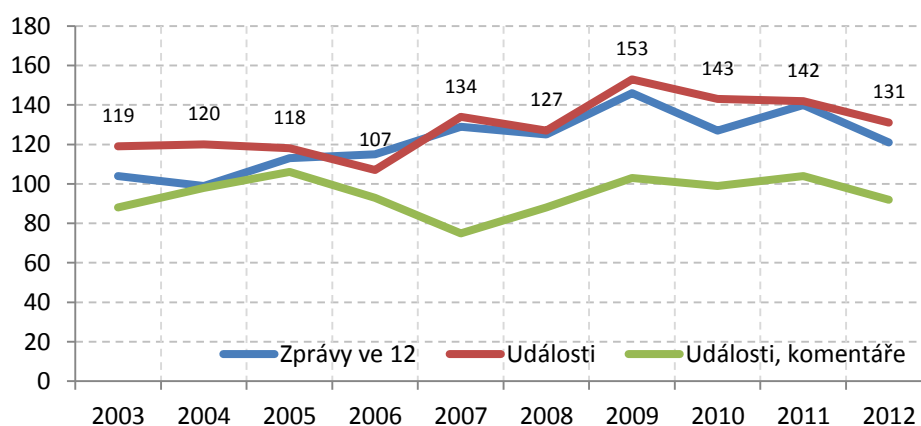
3. Územní

Graf: Podíl pěti nejčastěji zmiňovaných zemí na celkovém počtu příspěvků bez vztahu k ČR (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

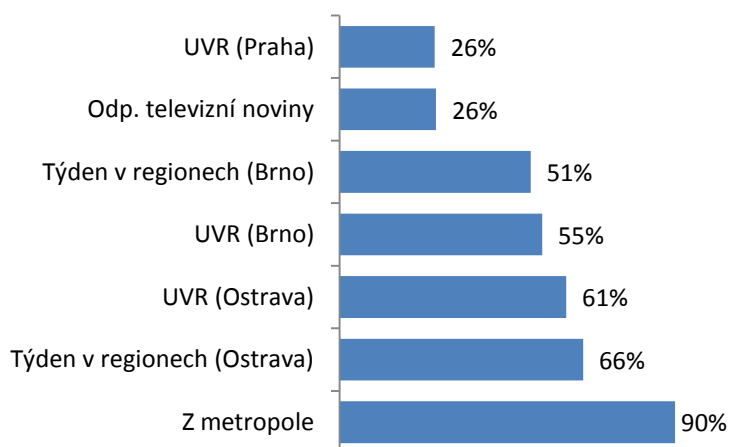
I přes zúžený vzorek v případě Zpráv ve 12 (sledovány pouze v rozsahu leden až září 2012) relace hovořila o téměř totožném počtu zahraničních lokalit jako stopáží dvojnásobné Události (počet zemí zobrazených ve Zprávách ve 12 byl 121). Také díky tomuto faktu dosahovala polední relace nejnižšího a tedy nejpriznivějšího podílu územní variability ze všech sledovaných celostátních relací televizí veřejné i komerční služby.

Graf: Počet různých zemí zmíněných ve zpravodajství bez vztahu k ČR: roky 2003 – 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

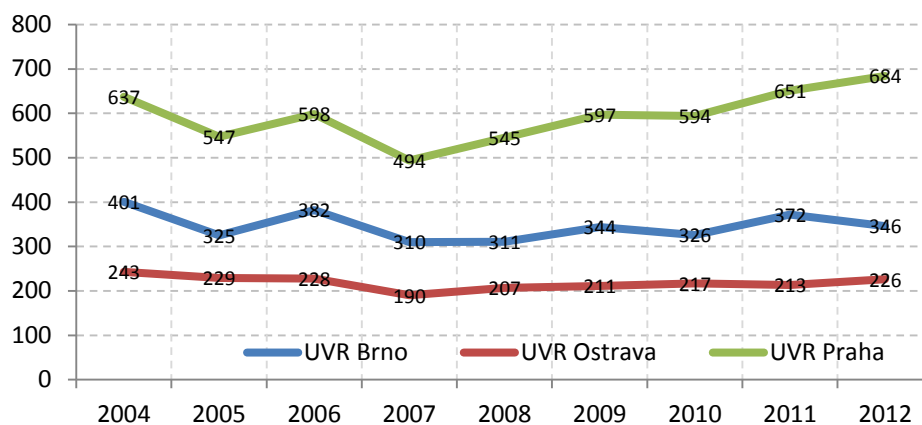
Od roku 2009 je přitom v Událostech i ve Zprávách ve 12 viditelný pokles počtu prezentovaných zahraničních států. Oproti roku předchozímu bylo v Událostech zobrazeno o 11 zemí méně, ve Zprávách ve 12 byl pokles ještě vyšší, a to o 19.

Graf: Podíl pěti nejčastěji zmiňovaných měst a obcí na celkovém počtu příspěvků (čím nižší hodnota, tím příznivější výsledek): rok 2012; (Zprávy ve 12, Týden v regionech (BR i OV) a Z metropole v rozsahu 1-9/2012)

Události v regionech z Prahy dosahovaly díky území, které pokrývají, logicky nejpříznivějších hodnot územní variability mezi sledovanými regionálními relacemi. Přesněji řečeno, stejného podílu pěti nejčastěji zmiňovaných měst a obcí na celkovém počtu příspěvků dosáhly i komerční Odpolední televizní noviny. Ty dokonce prezentovaly o 70 měst a obcí více. Můžeme ovšem polemizovat o tom, zda jsou Odpolední televizní noviny opravdu relací regionální. Pro hovoří tematická skladba orientovaná zvláště na kriminalitu a nehody v regionech České republiky, proti naopak výsledný produkt, jímž je jediná mutace celostátně vysílané zpravodajské relace.

Graf: Počet různých měst a obcí zmíněných v regionálním zpravodajství: roky 2004 – 2012 (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

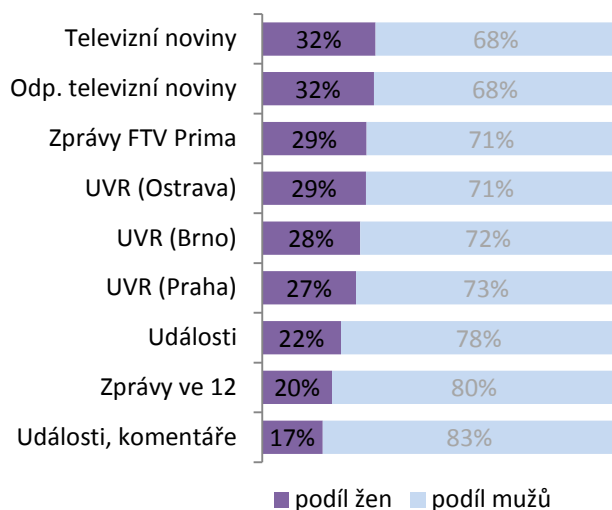

Týden v regionech z Brna byl v roce 2012 (sledován v rozsahu leden až září 2012) relativně různorodější nejen než Události v regionech z Brna a z Ostravy, ale také než Týden v regionech z Ostravy.

4. Genderová

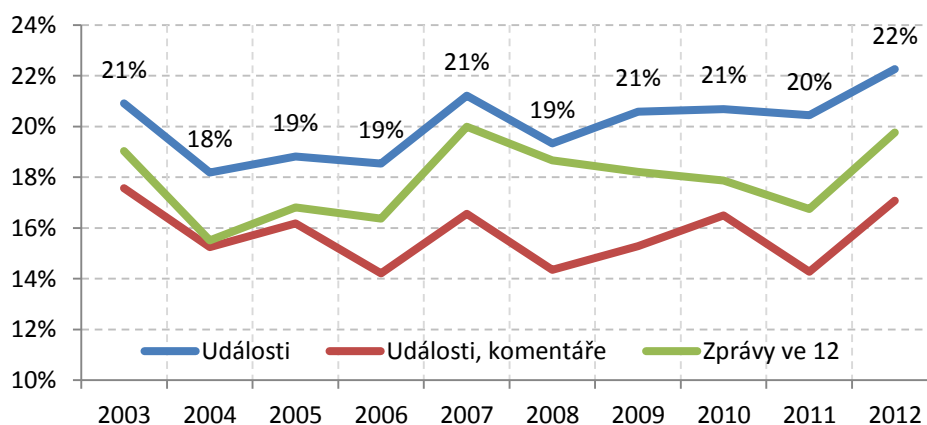
Mediální zpravodajství může podporovat, nebo naopak rozrušovat stereotypy v myšlení majoritní veřejnosti o menšinách (počítejme mezi ně v rámci mediální reality i ženy). Při nezastupitelné roli médií při odstraňování genderových stereotypů, které jsou elementárním faktorem pro nerovnoprávné postavení žen a mužů, z myšlení lidí, lze na základě analyzovaných dat ilustrovat, jak svou funkci média v dané oblasti plní.

Graf: Podíly žen a mužů ve zpravodajství: rok 2012

Počet žen zmíněných v Událostech, Zprávách FTV Prima a v Televizních novinách byl téměř stejný, jejich podíl se ovšem lišil výrazně (rozdíl mezi TN a Událostmi byl desetiprocentní). Podíl žen prezentovaných v relaci TV Nova totiž stejně jako v minulých letech zvyšovaly tiskové mluvčí Policie ČR a Generální inspekce bezpečnostních sborů. Mezi deseti nejčastěji prezentovanými ženami jich za policii a GIBS mluvilo hned pět).

Graf: Podíl žen ve zpravodajství: roky 2003 – 2012; (Zprávy ve 12 v rozsahu 1-9/2012)

Události i komerční relace se shodly v tom, že s výrazným nárůstem nejčastěji prezentovanou ženou byla vicepremiérka Karolína Peake. Ta se jednak zasloužila o rozpad Věcí veřejných a vznik nového koaličního uskupení LIDEM, jednak v prosinci zaznamenala nepříjemný rekord, když se stala ministryní obrany na pouhých osm dní. Po takto krátké době ji předseda vlády Nečas z pozice odvolal.

Výraznou osobností se stala i Lenka Bradáčová. Ještě ve funkci státní zástupkyně obvinila Davida Ratha z korupce a postarala se o jeho zatčení a uvedení do vazby. Po odvolání ministra spravedlnosti Pospíšila pak jeho nástupce Pavel Blažek jmenoval Bradáčovou vrchní státní zástupkyní.

V lednu 2013 zpracoval Media Tenor, spol. s r.o.

hotline@mediatenor.cz | <http://www.mediatenor.cz/> | tel./fax +420 596 126 126
Nádražní 923/118, 702 00 Ostrava, Česká republika

Tento dokument obsahuje všechna podstatná zjištění výzkumu. Pokud však některou informaci postrádáte, připravíme vám ji na požádání. Budeme rádi za jakékoliv další náměty.